

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Sandu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun)

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu răspundere limitată „Sergiu Plus Nicolae”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Roman Gojan, Natalia Gojan, Maxim Gojan, Cristina Gojan împotriva Societății cu răspundere limitată „Sergiu Plus Nicolae” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma prestării necorespunzătoare a serviciilor,

împotriva deciziei din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Sergiu Plus Nicolae” și a fost menținută hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La data de 09 februarie 2017 Roman Gojan, Natalia Gojan, Maxim Gojan, Cristina Gojan au depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu răspundere limitată „Sergiu Plus Nicolae” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma prestării necorespunzătoare a serviciilor.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 12 noiembrie 2016, între Natalia Gojan și SRL „Sergiu Plus Nicolae”, reprezentantul oficial al companiei DHL în Republica Moldova, a fost încheiat contractul-tip nr. 9689670092 privind prestarea serviciilor de transportare a documentelor la Ambasada Canadei în România, pentru perfectarea vizelor, a pașapoartelor membrilor familiei Gojan, pentru care au fost încasate următoarele sume: 850 de lei pentru prestarea serviciilor de transportare a pașapoartelor din Republica Moldova în România la Ambasada Canadei; 1290 de lei pentru transportarea din România în Republica Moldova a pachetului nr. AWB 6771404512 în care se aflau 4 pașapoarte cu viza temporară pentru Canada ale membrilor familiei Gojan, iar în total suma de 2140 de lei.

A menționat că la încheierea contractului, Natalia Gojan nu a fost informată despre posibilitatea asigurării coletului în caz de pierdere a acestuia. Au afirmat reclamanții că pachetul a fost pierdut în timpul transportării, fapt despre care Natalia Gojan a fost informată de către compania menționată prin scrisoarea nr. 2 din 09 ianuarie 2017.

Au susținut reclamanții că deoarece intenționau să plece în Canada pentru trai permanent, au fost nevoiți să perfecteze, în regim de urgență, alte patru pașapoarte pentru toți membrii familiei, pe care din nou să le expedieze Ambasadei Canadei în România pentru perfectarea repetată a vizelor.

Au menționat că la data de 23 ianuarie 2017, au adresat SRL „Sergiu Plus Nicolae” o cerere prealabilă, prin care au solicitat compensarea cheltuielilor suportate pentru reperfectarea a patru pașapoarte, taxei pentru perfectarea vizelor, precum și a prețului serviciilor prestate necorespunzător.

Astfel, reclamanții au invocat că prejudiciul material, pe care l-au suportat se estimează la suma de 13 058 de lei, compusă din 6200 de lei - cheltuieli pentru reperfectarea pașapoartelor, 5568 de lei - taxa pentru perfectarea vizelor și 1290 de lei - taxa achitată SRL „Sergiu Plus Nicolae” pentru transportarea coletului.

Prin scrisoarea nr. 16 din 23 ianuarie 2017, SRL „Sergiu Plus Nicolae” a refuzat compensarea sumelor pentru reperfectarea pașapoartelor, dar a propus să restituie prețul serviciilor în valoare de 1290 lei, deoarece nu și-au îndeplinit obligațiile contractuale și nu au transportat până la destinație coletul AWB 6771404512.

Reclamanții au pretins și încasarea unei compensații pentru prejudiciul moral cauzat în urma pierderii pașapoartelor cu vizele perfectate, pe care îl estimează la suma de 40 000 de lei, a câte 10 000 de lei pentru fiecare membru al familiei.

Au solicitat reclamanții recunoașterea ilegalității refuzului SRL „Sergiu Plus Nicolae” de a compensa prejudiciul material în sumă de 13 058 de lei, încasarea sumei de 11760 de lei cu titlu de prejudiciu material suportat în legătură cu reperfectarea a patru pașapoarte și perfectarea vizelor temporare pentru Canada, restituirea prețului serviciilor de transportare tur-retur a documentelor în valoare de 2149 de lei, încasarea sumei de 40 000 de lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Roman Gojan, Natalia Gojan, Maxim Gojan și Cristina Gojan a fost admisă parțial. A fost încasată de la SRL „Sergiu Plus Nicolae” în beneficiul lui Roman Gojan, Nataliei Gojan, Maxim Gojan și Cristinei Gojan cu titlu de compensație pentru prejudiciul material: suma de 6200 de lei cheltuieli pentru perfectarea a patru pașapoarte, suma de 5568 de lei taxa pentru perfectarea vizelor, suma de 1290 de lei taxa pentru transportarea coletului, iar în total suma de 13 058 de lei. A fost încasată de la SRL „Sergiu Plus Nicolae” în beneficiul lui Roman Gojan, Natalia Gojan, Maxim Gojan și Cristina Gojan suma de 20 000 de lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral, precum și suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 12 ianuarie 2018 SRL „Sergiu Plus Nicolae” a declarat apel împotriva hotărârii din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Sergiu Plus Nicolae” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea concluziilor sale instanța de apel a menționat că la 22 noiembrie 2016, între Natalia Gojan și SRL „Sergiu Plus Nicolae”, reprezentantul oficial al companiei DHL în Republica Moldova, a fost încheiat un contract de prestare a

serviciilor poștale internaționale, obiectul căruia îl constituie serviciile de transportare a documentelor din Republica Moldova în România (f.d.10-11).

Conform clauzelor contractuale, SRL „Sergiu Plus Nicolae” s-a obligat să transporte patru pașapoarte, eliberate pe numele lui Roman Gojan, Natalia Gojan, Maxim Gojan și Cristina Gojan, la Ambasada Canadei în România cu scopul perfectării vizelor pentru plecarea în Canada.

Pentru serviciile de expediere, familia Gojan a achitat suma de 2140 de lei, compusă din 850 de lei pentru transportarea pașapoartelor din Republica Moldova în România la Ambasada Canadei și 1290 de lei pentru transportarea din România în Republica Moldova a coletului nr. AWB 6771404512 în care se aflau 4 pașapoarte cu viza temporară pentru Canada ale membrilor familiei Gojan.

Prin scrisoarea nr. 2 din 09 ianuarie 2017, SRL „Sergiu Plus Nicolae” a informat familia Gojan despre pierderea coletului, care conținea cele patru pașapoarte cu vize temporare pentru Canada, propunându-le o compensație în mărime de 100 de dolari SUA (f.d.12).

Având în vedere că intenționau să plece în Canada, membrii familiei Gojan au reperfectat, în regim de urgență, pașapoartele pierdute, suportând astfel cheltuieli în mărime de 6200 de lei (f.d.15-18). De asemenea, au fost nevoiți să expedieze repetat pașapoartele către Ambasada Canadei în România în vederea perfectării vizei, achitând repetat taxele de viză în mărime totală de 5568 de lei (f.d.7-9, 19).

La data de 23 ianuarie 2017, Gojan Roman a înaintat o cerere către SRL „Sergiu Plus Nicolae”, prin care a solicitat compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu reperfectarea pașapoartelor și a vizelor, precum și restituirea prețului serviciului prestat (f.d.13).

Prin răspunsul nr. 6 din 23 ianuarie 2017 SRL „Sergiu Plus Nicolae” a respins cererea, reiterând propunerea și argumentele expuse în scrisoarea nr. 2 din 09 ianuarie 2017 (f.d.14).

Invocând încălcarea drepturilor sale de consumatori, Roman Gojan, Natalia Gojan, Maxim Gojan și Cristina Gojan au depus cerere de chemare în judecată, solicitând repararea prejudiciului material și moral cauzat prin prestarea necorespunzătoare a serviciilor de către SRL „Sergiu Plus Nicolae”.

Față de cele ce stabilite, Colegiul instanței de apel a relatat că întinderea răspunderii furnizorului de servicii poștale deschise concurenței se stabilește prin acordul părților.

În speță, conform pct. 6 al Condițiilor de transport, răspunderea DHL se limitează strict numai la pierderea și paguba directă și la limitele per kilogram din Secțiunea 6. Toate celelalte tipuri de pierderi sau pagube sunt excluse (f.d.41).

La acest segment, Colegiul instanței de apel a considerat relevante dispozițiile Codului civil, cu privire la clauzele contractuale standard.

Or, conform art. 712 alin. (1) Cod civil, clauze contractuale standard sunt toate clauzele formulate anticipat pentru o multitudine de contracte, pe care o parte contractantă (utilizator) le prezintă celeilalte părți la încheierea contractului. Este indiferent dacă prevederile formează un document separat sau sunt parte a documentului ce reprezintă contractul, de asemenea nu contează numărul condițiilor și forma contractului.

Conform art. 716 alin. (1) Codul civil, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor bunei-credințe,

cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări.

La caz, instanța de apel a constatat că clauza contractuală, care limitează răspunderea DHL pentru coletele pierdute la limitele per kilogram, este o clauză contractuală standard, care nu a fost negociată individual. Or, aceasta este formulată în prealabil de una dintre părți, iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea lui, contractul fiind unul de adeziune.

În această ordine de idei, Colegiul instanței de apel a reținut ca fiind aplicabile și prevederile Legii privind protecția consumatorilor, precum și ale Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Or, în relațiile contractuale dintre părțile litigante, membrii familiei Gojan au calitate de consumatori.

Mai mult, conform art. 5 din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, în conformitate cu prevederile Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, se interzice comercianților a include clauze abuzive în astfel de contracte.

Iar, art. 3 din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09.12.2011 statuează că clauză abuzivă este clauza contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

În cumulul celor expuse, instanța de apel a conchis că clauza contractuală, care limitează răspunderea DHL pentru coletele pierdute la limitele per kilogram, este una abuzivă și prejudiciază disproporționat consumatorii, creând un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților contractante în detrimentul consumatorilor. Or, valoarea pașapoartelor pierdute depășește considerabil greutatea acestora. Prin urmare, clauza respectivă este lipsită de efect și nu urmează a fi aplicată.

În atare circumstanțe, instanța de apel a conchis că la stabilirea despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin prestarea necorespunzătoare a serviciilor, instanța de fond just a aplicat dispozițiile Legii privind protecția consumatorilor.

Astfel, conform art. 6 lit. c) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, orice consumator are dreptul la remedierea sau înlocuirea gratuită, restituirea contravalorii produsului, serviciului ori reducerea corespunzătoare a prețului, repararea prejudiciului, inclusiv moral, cauzat de produsul, serviciul necorespunzător.

Mai mult, potrivit art. 10 lit. j) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2013, prestatorul este obligat să răspundă pentru prejudiciul cauzat de serviciul prestat necorespunzător. Din aceste raționamente, instanța de apel întemeiat a hotărât de a compensa integral prejudiciul material, precum și de a restitui contravaloarea serviciului. Or, în speță, a constatat cu certitudine instanța de apel faptul prestării necorespunzătoare a serviciilor contractate și prin urmare, sunt întrunite condițiile angajării răspunderii contractuale și delictuale a prestatorului.

La fel, a concluzionat instanța de apel că quantumul compensației acordate reclamantilor de către prima instanță pentru prejudiciul moral este echitabil și rezonabil. Or, având în vedere circumstanțele speței, suma de 20 000 lei este o recompensă suficientă pentru daunele morale suportate de reclamantii.

Raportând dispozițiile normelor citate mai sus la circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că pretențiile intimțilore-reclamanți au fost corect admise parțial de prima instanță, argumentele contrare ale apelantului fiind neîntemeiate.

La data de 22 octombrie 2018 SRL „Sergiu Plus Nicolae” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat și interpretat în mod eronat legea, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău este emisă la data de 10 iulie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc. Astfel, recursul, declarat la data de 22 octombrie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Sergiu Plus Nicolae”, în raport cu materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Sergiu Plus Nicolae”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de SRL „Sergiu Plus Nicolae”.

În conformitate cu art. 270, 431, 433 lit. a), 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Sergiu Plus Nicolae” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru